

Akademia Polonijna w Częstochowie (Polska)
Uniwersytet Narodowy w Użhorodzie (Ukraina)
Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny imienia Iwana Franki w Drohobyczu (Ukraina)
Centrum Kształcenia Nauczycieli Języków Obcych i Edukacji Europejskiej
Uniwersytetu Warszawskiego (Polska)
Akademia Pomorska w Słupsku (Polska)
Akademia Kształcenia Ustawicznego w Chersoniu (Ukraina)

Полонійна академія в Ченстохові (Польща)
ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (Україна)
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка (Україна)
Центр підготовки вчителів іноземних мов та європейської освіти
Варшавського університету (Польща)
Поморська академія в Слупську (Польща)
КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» (Україна)

WSPUCZESNE TRENDY ROZWOJU EDUKACJI I NAUKI W KONTEKCIE INTERDISCYPLINARNYM

Materiały III Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej

29–30 marca 2018 roku

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ І НАУКИ В ІНТЕРДИСЦИПЛІНАРНОМУ КОНТЕКСТІ

Матеріали III-ї Міжнародної науково-практичної конференції

29–30 березня 2018 року

Częstochowa – Użhorod – Drohobycz
2018

Рекомендовано до друку радою інтердисциплінарного факультету
Полонійної академії в Ченстохові
(протокол № 72/2017 від 15 грудня 2017 року)

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43
С 91

Сучасні тенденції розвитку освіти і науки в інтердисциплінарному контексті: Матеріали III-ї Міжнародної науково-практичної конференції, 29–30 березня 2018 року / [редактори-упорядники: І. Зимомря, В. Ільницький, Г. Бурунова, Д. Романюк, А. Сохал]. – Ченстохова – Ужгород – Дрогобич: Посвіт, 2018. – 508 с.

Współczesne trendy rozwoju edukacji i nauki w kontekście interdyscyplinarnym: Materiały III Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej, 29–30 marca 2018 roku / [red.: I. Zymomyra, W. Ilnytskyj, H. Burunowa, D. Romaniuk, A. Sochal]. – Częstochowa – Užhorod – Drohobycz: Posvit, 2018. – 508 s.

ISBN 978-617-7235-50-6

Видання містить доповіді III-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку освіти і науки в інтердисциплінарному контексті». Молоді та досвідчені науковці висвітлюють актуальні питання в галузях педагогіки, психології, мовознавства та літературознавства, мистецтвознавства, історичних, природничих та економічних наук, біології, екології, охорони навколишнього середовища, туризму, фізичного виховання та реабілітації, юриспруденції. Матеріали стануть корисними для широкої наукової громадськості, викладачів, аспірантів, студентів.

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43

Kolegium redakcyjne:

dr hab., prof. **H. Burunowa**; dr hab., prof. **D. Gierczyńska**; dr hab., prof. **I. Zymomyra**; dr hab., prof. **W. Ilnytskyj**; dr hab., prof. **T. Osuch**; dr hab., prof. **M. Palinczak**; dr hab., prof. **M. Pantjuk**; dr hab., prof. **W. Podlecki**; dr **N. Hrybok**; dr **R. Zhovtanyi**; dr **O. Zhyhaylo**; dr **O. Kanyuk**; dr hab. **J. Kuzmenko**; dr **M. Pahuta**; dr **D. Romaniuk**, dr **A. Sochal**.

Redakcyjna kolegia:

доктор економічних наук, проф. **Г. Бурунова**; д-р габ, проф. **Д. Герчиньська**; доктор філологічних наук, проф. **І.Зимомря**; доктор історичних наук, проф. **В. Ільницький**; доктор педагогічних наук, доц. **Ю. Кузьменко**; д-р габ, проф. **Т. Осух**; доктор політичних наук, проф. **М. Палінчак**; доктор педагогічних наук, проф. **М. Пантюк**; д-р габ, проф. **В. Подлецькі**; кандидат педагогічних наук, доц. **Н. Грибок**; кандидат філологічних наук, доц. **Р. Жовтани**; кандидат психологічних наук, доц. **О. Жигайло**; кандидат педагогічних наук, доц. **О. Каноук**; кандидат педагогічних наук, доц. **М. Пагута**; д-р гуманістичних наук **Д. Романюк**; д-р гуманістичних наук **А. Сохал**.

ISBN 978-617-7235-50-6

© І. Зимомря, В. Ільницький, Г. Бурунова,
Д. Романюк, А. Сохал, 2018
© Посвіт, 2018

Ілляш С., Ненчук Х. Психолого-педагогічні проблеми розвитку обдарованості учнів початкової школи	226
Ілляш С., Рудик Н. Особливості формування пізнавального інтересу до навчання в учнів початкової школи	228
Ілляш С., Цицик Ю. Теоретичні засади проблеми інтеграції знань в сучасній початковій освіті	230
Калаур С. Методологічна основа розробки системи професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери до розв'язання конфліктів у професійній діяльності	232
Калита Н., Мотиль І. Історико-педагогічний аспект морального виховання	235
Калита Н., Потюк С. Формування шкільної дисципліни учнів як педагогічна проблема	237
Калита Н., Фатич В. Теоретичні засади формування соціокультурного досвіду молодших школярів у сучасній парадигмі освіти	239
Калита Н., Фітель І. Цінності сучасного виховання учнів початкової школи	241
Кан О. Джерельна база дослідження підготовки майбутніх філологів у вищих навчальних закладах України	243
Канюк О. Ситуативність як один з найважливіших принципів навчання іншомовному спілкуванню студентів немовних спеціальностей	246
Кіш Н. До питання підготовки майбутніх інженерів до формування культури іншомовного професійного спілкування	248
Коваленко О. Відображення проблеми підготовки майбутніх фахівців залізничного транспорту в дисертаційних дослідженнях	250
Ковальчук В., Грицай Г. Формування навичок самоконтролю в учнів рлчаткової школи на уроках математики	252
Ковальчук В., Костюк О. Психолого-педагогічні особливості формування математичної культури учнів початкової школи	254
Козак Ю. Особливості професійної діяльності майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю	255
Козубовська І., Шпеник С. Іншомовна компетентність сучасного фахівця	257
Копораска М. Kilka refleksji na temat nauczania dwujęzycznego w polskich liceach ogólnokształcących	259
Копилова А., Маринченко Г. Позакласна робота з учнями як важлива складова начальньо-виховного процесу	262
Кохановська О. Поняття «природничо-математична освіта дівчат» у науково-педагогічному дискурсі	265
Кочулаб Г. Сучасні інноваційні технології в освітньому процесі початкової школи	267
Кравець О. Діалогічне мовлення як метод комунікативного підходу у підготовці студентів немовних спеціальностей	269
Кравченко-Дзондза О., Гонсьор О. Проблема розвитку медіаграмотності молодшого школяра в сучасному освітньому процесі	271
Кравченко-Дзондза О., Курах В. Особливості сучасного уроку літературного читання у початковій школі	273
Кравченко-Дзондза О., Максимець Н. Роль уроків літературного читання у формуванні полікультурної компетентності учнів початкової школи	275
Кравченко-Дзондза О., Федькович Д. Ігрові технології як засіб розвитку літературно-творчої діяльності молодшого школяра	277

Міжпредметні зв'язки мають особливе значення для формування природничо-наукових понять. Наприклад, на уроці ознайомлення з навколишнім світом діти вивчають поняття листяні, хвойні дерева. На уроках образотворчого мистецтва це поняття закріплюється в малюнку гілок листяного і хвойного дерев, на уроках праці – в ліпленні. Таким чином поняття не просто дублюються, а поглиблюються. Отже, міжпредметні зв'язки дають змогу поглибити вивчення матеріалу без додаткових затрат, реалізувати взаємну систематизовану узгодженість, стимулювати учнів до використання набутих знань у повсякденній практиці. Однак не можна ототожнювати інтегрований урок із міжпредметними зв'язками, оскільки, як зазначає О.Я. Савченко, це різні методичні поняття [3, 89].

Ідея інтегрованого навчання нині надзвичайно актуальна, оскільки з її успішною методичною реалізацією передбачається досягнення мети якісної освіти, тобто освіти конкурентноздатної, спроможної забезпечити кожній людині самостійно досягати життєвої цілі, творчо самоутверджуватися у різних соціальних сферах. Звичайно, інтеграція як дидактичний засіб чи принцип має при цьому втілитися у навчальні предмети, у формі їх об'єднання і представлення єдиним цілим. Йдеться про конструювання і втілення способів інтеграції змісту освіти, на основі яких має розгортатися відповідний навчальний процес. Вчені виділяють такі способи інтеграції змісту початкового навчання: інтегровані курси; інтегровані підручники; інтегровані завдання; інтегровані уроки.

Отже, можливості для інтеграції навчального змісту, та проведення інтегрованих уроків, досить широкі. Методично досконале проведення інтегрованих уроків потребує дуже високого професіоналізму. Все залежить від уміння вчителя синтезувати матеріал, органічно пов'язати між собою, і провести інтегрований урок без перевантаження дітей враженнями, щоб він підпорядковувався головній меті, а не був безладною мозаїкою окремих картин.

ЛІТЕРАТУРА

1. Безрідна М. Інтеграційні форми організації навчально-виховного процесу в початковій школі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://doc/files/news/59/5935/Form>.
2. Гончаренко С.У., Козловська І.М. Теоретичні основи дидактичної інтеграції // Педагогіка і психологія. – 1997. – № 2. – С. 9–18.
3. Савченко О.Я. Сучасний урок у початкових класах. – К.: «Магістр – 8», 1997. – 256 с.
4. Чекіна О.Ю. Інтегровані уроки у початковій школі [2-ге вид.]. – Харків: Основа, 2008. – 192 с.

*Світлана КАЛАУР
(Тернопіль, Україна)*

МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА РОЗРОБКИ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ДО РОЗВ'ЯЗАННЯ КОНФЛІКТІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Майбутні фахівці соціальної сфери у своїй фаховій діяльності безпосередньо будуть дотичні до розв'язання різноманітних професійних конфліктів. Цей факт пов'язаний із тим, що їхня професійна діяльність спрямована на реалізацію державних програм щодо: соціального захисту безробітних і бездомних; соціальної адаптації осіб з психічними вадами; соціальних гарантій військовослужбовцям; соціальної адаптації та працевлаштування підлітків та молоді; соціальної допомоги хворих на ВІЛ-інфекції; соціальної адаптації осіб, звільнених з місць позбавлення волі. Як результат, під час

виконання своїх професійних обов'язків у майбутніх фахівців соціономічних професій можлива відкрита (безпосередня), чи опосередкована конфліктологічна взаємодія як з клієнтами, так із своїми колегами чи партнерами. Саме тому, ще під час навчання у студентів доцільно формувати високий рівень готовності до розв'язання конфліктів на основі системності.

Основну змістоутворювальну домінанту, що зобов'язує нас рухатися за обраним проблемним вектором – формування готовності майбутніх фахівців соціономічних професій соціальної сфери до розв'язання конфліктів, розглядаємо факт визнання, що серед пріоритетних шляхів головну позицію посідає розробка системи. Це обумовлюється рядом вагомих чинників: по-перше, професійна підготовка майбутніх фахівців соціономічних професій зазнає нині певних змін у контексті реорганізації вищої освіти в нашій країні, а також змінюються функціональні обов'язки фахівців соціальної сфери; по-друге, в останні роки не проводилися ґрунтовні комплексні дослідження в галузі розробки цілісної системи під час неперервної підготовки майбутніх фахівців, які здобувають соціономічні професії; по-третє, не стала предметом деталізованого вивчення методика проектування освітнього простору в контексті поглиблення теоретичних знань з навчальних дисциплін конфліктологічного циклу під час неперервної освіти. Виходячи з наведених аргументів, вирішення цієї проблеми задовольнить не тільки теоретичний інтерес психолого-педагогічної науки й професійної педагогіки, а й буде спрямоване на задоволення запитів суспільства у підготовці професійно компетентних фахівців соціальної сфери. На часі дня поставлено потребу у вираженій практичній діяльності над удосконаленням професійної підготовки фахівців соціономічних професій з високим рівнем сформованості усіх показників готовності до розв'язання конфліктів у контексті системності.

У контексті підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців соціономічних професій ми виходили з тих позицій, що «система виступає засобом, спрямованим на реалізацію мети» [1, 516]. Сутність теорії систем полягає в пошуку цілісності, природи їх утворення і чинників підтримки стійкості та саморозвитку. Вважаємо, що на підставі розробки та впровадження системи можна глибше досягнути усі площини процесу формування готовності майбутніх фахівців соціономічних професій, що працюватимуть в соціальній сфері до розв'язання конфліктів, а також виникають реальні можливості для встановлення взаємозв'язку змістової та динамічної складової професійної підготовки на засадах концепції неперервності, ступеневості та інтеграції.

У формуванні високого рівня готовності майбутніх фахівців соціальної сфери до розв'язання конфліктів, які виникатимуть у професійній діяльності, провідну роль відводимо науково-вираженому обґрунтуванню та повномасштабному впровадженню цілісної системи. У практичному аспекті поставлено стратегічне завдання – розробити таку систему, яка б являла собою безпосереднє відображення додаткових підмоделей в освітньому процесі, які враховують найбільш значимі фактори і напрямки в динаміці формування готовності майбутніх фахівців соціальної сфери до розв'язання конфліктів у професійній діяльності. Тобто, система повинна передбачати, з методологічної точки зору, розробку ґносеологічної призми у якості особливого виміру педагогічної реальності.

Вивчаючи методологічні аспекти, які пов'язані із розробкою системи формування готовності майбутніх фахівців соціальної сфери до розв'язання професійних конфліктів, доцільно акцентувати головну увагу на розв'язанні конкретних тактичних завдань: 1) з'ясувати підходи науковців до трактування сутності понять «системність» та «система»; 2) визначити та охарактеризувати властивості, ознаки та функції системи; 3) проа-

налізувати основні аспекти виокремлення структурних складових системи; 4) на основі використання процедури моделювання побудувати графічну модель системи професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери до розв'язання конфліктів у професійній діяльності на засадах неперервності, ступеневості та інтеграції; 5) організувати експериментальну перевірку ефективності системи.

З'ясовано, що ідея системності прийшла в теорію і практику людської діяльності на заміну механічному розумінню зв'язків природи і світу людини, відображенню результатів та наслідків їх взаємодії і співіснування людини. Отже, системність можна характеризувати як особливу якість результатів пізнавальної діяльності, властивості й ознаки якої формуються в процесі пізнання цілісності оточуючого світу. Як доводить Є. Ксенчук [2], змістом системності виступають поняття, судження, теорії, які описують сутність і структуру образу системи; характер і спосіб зв'язку її елементів, завдяки яким вони взаємодіють, впливають і доповнюють один одного, створюючи системну властивість.

Системність професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери у контексті розв'язання професійних конфліктів передбачає структурованість і підпорядкованість уявлень про сутність і природу професійних конфліктів, закономірності, принципи та підходи до їх розв'язання; про форми, методи та технології ефективної діяльності із подолання конфліктного протистояння в професійній діяльності. Іншими словами системність забезпечує інтегрування в свідомості майбутніх фахівців соціальної сфери розрізнених теоретичних знань з конфліктології в цілісний образ, що створюється й скеровується їх власною діяльністю та формує належний рівень готовності до розв'язання конфліктів. Таким чином системність визначаємо як характеристику якості знань майбутніх фахівців соціальної сфери, що за своїм змістом і способом функціонування найбільш повно відповідає складності та цілісності процесів формування готовності майбутніх фахівців соціальної сфери до розв'язання конфліктів та передбачає розробку системи.

З точки зору системного аналізу, саме система постає як загальна методологія дослідження процесів і явищ, що відносяться до певної галузі людських знань; у теоретико-пізнавальному аспекті система розуміється як спосіб мислення. Зокрема, у енциклопедії освіти акцентовано увагу на тому, що «система у підготовці фахівця виступає засобом, спрямованим на реалізацію мети» [1, 516]. Система, у публікаціях Н. Кузьминої, розглядається як цілісне утворення, «яке має свою історію, свої етапи розвитку, свої традиції, взаємодію частин всередині системи» [3, 13–14].

Тобто, з методологічної точки зору можна вважати незаперечною тезу про те, що система це деяка конкретна упорядкована множина взаємозв'язаних між собою елементів, які об'єднані спільною метою, мають спільні ознаки функціонування та об'єднані тим, що вступають у взаємодію з середовищем як цілісна єдність. Тоді як у педагогічній площині система розглядається науковцями як сукупність певної кількості елементів, кожний із них впливає на поведінку цілої системи, однак жоден із конкретних елементів, у разі самостійного існування, такого впливу не має.

ЛІТЕРАТУРА

1. Енциклопедія освіти / [Акад. пед. наук України]; голов. ред. В. Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
2. Ксенчук Е.В. Системное мышление. Границы ментальных моделей и системное видение мира. – М.: Издательский дом «Дело» РАН-ХИГС, 2011. – 368 с.
3. Методы системного педагогического исследования: учеб. пособ. / под ред. Н.В. Кузьминой. – М.: Народное образование, 2002. – 208 с.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ І НАУКИ В ІНТЕРДИСЦИПЛІНАРНОМУ КОНТЕКСТІ

**Матеріали III-ї Міжнародної
науково-практичної конференції**

29–30 березня 2018 року

WSPRZECZESNE TRENDY ROZWOJU EDUKACJI I NAUKI W KONTEKSCIE INTERDYSCYPLINARNYM

**Materialy III Międzynarodowej Konferencji
Naukowo-Praktycznej**

29–30 marca 2018 roku

Редактори-упорядники –

Іван Зимомря, Василь Льницький, Олена Бурунова, Данута Романюк, Агнешка Сохал

Макетування та верстка – Василь Герман

Дизайн обкладинки – Олег Лазебний

*Редакція не завжди поділяє думки авторів, за зміст, достовірність
інформації та точність цитувань відповідальності не несе.
При передруці статей посилання на збірник є обов'язковим.*

Здано до набору 09.03.2018 р. Підписано до друку 27.03.2018 р.

Гарнітура Times. Формат 60x84 1/16.

Друк офсетний. Папір офсетний.

Ум. друк. арк. 31,75. Зам. № 447

Наклад 300 примірників

Свідectво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК № 2509 від 30.05.2006 р.

Друк ПП «П'ОСВІТ»

Адреса: вул. І. Мазепи, 7, м. Дрогобич, 82100 Україна

тел.: (03244) 2-23-35, 3-38-50

E-mail: posvitdruk@gmail.com